

Betænkning afgivet af Beskæftigelsesudvalget den [14. december 2020]

Udkast
til
Betænkning
over

Forslag til lov om ændring af lov om adgang til iværksættelse af midlertidig arbejdsfordeling som led i håndteringen af covid-19 og lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

(Forlængelse af den midlertidige arbejdsfordelingsordning, forlængelse af suspension af forbrug af dagpenge, undtagelse for automatisk genindplacering, undtagelse for månedskontrol m.v.)

[af beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard)]

1. Dispensation fra Folketingets forretningsorden

Udvalget indstiller, at der dispenseres fra bestemmelsen i Folketingets forretningsordens § 13, stk. 1, om, at der skal gå 30 dage fra lovforslagets fremsættelse, til det kan vedtages ved 3. behandling.

Udvalget indstiller, at der dispenseres fra bestemmelsen i Folketingets forretningsordens § 8 a, stk. 2, om, at der skal gå 2 dage fra offentliggørelsen af betænkningen, til lovforslaget kommer til 2. behandling, og fra bestemmelsen i § 13, stk. 1, således at 3. behandling kan finde sted tidligere end 2 dage efter 2. behandling.

2. Ændringsforslag med bemærkninger

Beskæftigelsesministeren har stillet 4 ændringsforslag til lovforslaget. Beskæftigelsesministeren har stillet ændringsforslag nr. 2-4 og Nye Borgerliges medlem af udvalget har stillet 1 ændringsforslag nr. 1.

3. Indstillinger

◇
Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Politiske bemærkninger

Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Det Konservative Folkeparti

Danmark står i en alvorlig økonomisk situation, hvor ledighedskøen siden marts er vokset med over 20.000 personer, og mange danskere har mistet deres arbejde. Vi skal gøre, hvad vi kan for at holde hånden under danske virksomheder og danske arbejdspladser.

Venstres, Dansk Folkepartis, Radikale Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget støtter den trepartsaftale, som regeringen har indgået med arbejdsmarkedets parter. Det er en aftale, som har til formål at undgå yderligere afskedigelser i den aktuelle krise.

For V, DF, RV og KF er det afgørende, at begrænse så mange afskedigelser som muligt, og samtidig sikre, at der bliver skabt nye danske arbejdspladser, så de borgere, der bliver ledige, hurtigst muligt kan komme tilbage i arbejde.

Aftalen bidrager til, at mange danske lønmodtagere ikke mister deres job som følge af den økonomiske situation, Danmark står i. I stedet kan virksomhederne dele det arbejde, der er, mellem medarbejderne. Det støtter V, DF, RV og KF.

Men partierne havde gerne set, at aftalen hjalp endnu flere danske lønmodtagere. Med aftalen får landsdækkende arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer mulighed for at »aftale at åbne mulighed for at virksomheder nedsætter arbejdstiden inden for de pågældende organisationernes over-

enskomstområde med op til 80 pct. frem for de nuværende maksimale 50 pct. En aftale mellem en landsdækkende arbejdsgiverorganisation og en landsdækkende lønmodtagerorganisation om mulighed for udvidet nedsættelse af arbejdstiden vil alene gælde for personer inden for den relevante faggruppe, og som er ansat under den pågældende overenskomst.

Den ekstra fleksibilitet, der er i denne trepartsaftale, omfatter således kun virksomheder, der er omfattet af en landsdækkende overenskomst.

Dermed udelukkes rigtig mange danske lønmodtagere, som ikke er omfattet af en overenskomst. V, DF, RV og KF havde gerne set, at man med forslaget hjalp alle virksomheder og alle lønmodtagere.

Siden 1. behandling af lovforslag (L 122) vedr. trepartsaftalen, er der indgået en ny trepartsaftale om lønkompensation gældende for alle virksomheder og for hele landet - i lighed med aftalen fra marts 2020 - og derved er alle virksomheder sikret et alternativ til arbejdsfordeling. Hertil kommer at man nu kan få lønkompensation på p-nummer-niveau, hvilket er en klar og nødvendig forbedring for de berørte virksomheder, og det medvirker til at skabe den nødvendige fleksibilitet i lønkompensationsordningen.

Ud fra en samlet vurdering støtter V, DF, RV og KF den indgåede trepartsaftale mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter.

Enhedslisten

Det er afgørende for Enhedslistens medlemmer af udvalget, at lønmodtagerne ikke mister deres arbejde som følge af Corona-krisen. Den midlertidige ordning om arbejdsfordeling kan modvirke fyringer, og derfor støtter EL lovforslaget. EL er blevet betrykket i, at lønmodtagernes retsstilling og kollektive aftaler ikke svækkes, og at der er værn mod en mulig spekulation i overarbejde fra arbejdsgivernes side.

Med forlængelsen af den først etablerede arbejdsfordelingsordning er der sket en væsentlig udvidelse af ordningen. Den kan nu vare i 12 måneder og under visse forhold rumme en ledighedsprocent på helt op til 80%, - mod hhv. 4 måneder og 50% i den tidligere ordning. Enhedslisten ville derfor have fundet det naturligt, at der i høre grad havde været fastsat regler for minimumstimetal pr. dag, ligesom EL havde forventet et lidt længere varsel ved etablering af en arbejdsfordeling.

For EL har det desuden været afgørende, at dagpengesatsen forhøjes fra 19.083 kr. til 23.000 kr. pr. måned i forbindelse med den covid-19-relaterede arbejdsfordeling. Lønmodtagerne og deres faglige organisationer har længe og med særlig styrke under Corona-krisen påpeget, at dagpengedækningen er alt for lav, og at dette har medvirket til at skabe en reel utryghed på arbejdsmarkedet. EL opfatter det som et gennembrud for bedre dagpengedækning, og ser det som det første skridt til en genopretning af dagpengesystemet.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (NB), tiltrådt af: <>

Til § 1

1) I den under nr. 2 foreslåede affattelse af § 1, stk. 4, udgår »kollektiv overenskomst samt«.
[Udvidelse af adgangen til at nedsætte arbejdstiden med op til 80 pct.]

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af <>:

Til § 2

2) Efter nr. 1 indsættes som nye numre:

»01. I § 49, stk. 3, nr. 2, ændres »eller« til: »,«, og i nr. 3 ændres ».« til: », eller«.

02. I § 49, stk. 3, indsættes som nr. 4:

»4) dagpenge udbetalt under den midlertidige arbejdsfordelingsordning, jf. lov om adgang til iværksættelse af midlertidig arbejdsfordeling som led i håndteringen af covid-19, frem til og med den 31. december 2021.«
[Udbetaling af dagpenge i forbindelse med en arbejdsfordeling og udbetaling af dagpenge under den midlertidige arbejdsfordelingsordning forlænger beregningsperioden]

3) Efter nr. 2 indsættes som nye numre:

»03. I § 53, stk. 17, nr. 3, udgår »eller«, og i nr. 4 ændres ».« til: », eller«.

04. I § 53, stk. 17, indsættes som nr. 5:

»5) perioder med dagpenge udbetalt under den midlertidige arbejdsfordelingsordning, jf. lov om adgang til iværksættelse af midlertidig arbejdsfordeling som led i håndteringen af covid-19 frem til og med den 31. december 2021.«
[Udbetaling af dagpenge i forbindelse med en arbejdsfordeling og udbetaling af dagpenge under den midlertidige arbejdsfordelingsordning forlænger optjeningsperioden]

4) I nr. 6 affattes den indledende tekst således:

»I § 55 a, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:«
[Lovteknisk korrektion]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1.

Det foreslås at ændre affattelsen af bemyndigelsesbestemmelsen, der regulerer adgangen til at fastsætte nærmere regler om de betingelser og rammer, som er gældende for midlertidig arbejdsfordeling, ved administrativ forskrift. Således foreslås det, at »kollektiv overenskomst samt« udgår, så ikke alene arbejdsgivere, der overenskomstmæssigt har

adgang hertil, men enhver arbejdsgiver i den private sektor får mulighed for at nedsætte arbejdstiden med op til 80 pct.

Der vil med forslaget være en tale om en udvidelse af adgangen til at nedsætte arbejdstiden med op til 80 pct. i forhold til det i trepartsaftalen fra november 2020 anførte, da det efter trepartsaftalen alene var via en aftale mellem en landsdækkende arbejdsgiverorganisation og en landsdækkende lønmodtagerorganisation, at arbejdstiden skulle kunne nedsættes med mere end 50 pct.

Økonomiske konsekvenser

Mio. kr. (2021-pl)	2020	2021	2022	2023
Samlede merudgifter før skat og tilbageløb (inkl. adfærd)	18,5	372,2	4,4	15,4
Samlede merudgifter efter skat og tilbageløb (inkl. adfærd)	16,2	326,9	3,7	13,1

Anm: Tallene er afrundet til nærmeste hundredetusinde, og derfor kan afvige ved summering. Det skønnes, at antallet på den nye midlertidig arbejdsfordelingsordning er ca. 14.000, hvis man medregner de ikke-forsikrede som køber sig adgang. Det skønnes, at antallet på den gamle arbejdsfordelingsordning er 1.000.

Til nr. 2

Efter gældende § 49, stk. 3, i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 199 af 11. marts 2020, kan perioden for beregning af dagpengesatsen (beregningsperioden) på 24 måneder eller for selvstændig erhvervsdrivende 5 år, forlænges på grundlag af perioder, hvor medlemmet modtager

- 1) sygedagpenge efter lov om sygedagpenge,
- 2) dagpenge efter lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel eller
- 3) støtte efter lov om social service til pasning af handicappet eller alvorligt sygt barn eller af nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem.

Eventuel beskæftigelse i perioden kan indgå i satsberegningen.

De gældende regler betyder, at hvis et medlem ikke har arbejde eller har nedsat arbejde i et vist omfang, så kan det få betydning for satsberegningen.

Når beskæftigelsen som følge af den midlertidige arbejdsfordelingsordning er nedsat i længere tid (op til 16 måneder regnet fra 14. september 2020), jf. lovforslagets § 1, nr. 1, eventuelt i kombination med en lavere indkomst, på grund af arbejdstidsnedsættelsen, der efter lovforslaget vil kunne være op til 80 pct. i nogle tilfælde, kan konsekvensen af de gældende regler være, at den ledige får beregnet en meget lav sats, idet størstedelen af beregningen vil ske på grundlag af medlemmets nedsatte løn under arbejdsfordelingen. Jo længere tid med arbejdsfordeling, jo større betydning for genoptjening og satsberegning.

Det foreslås derfor, at § 49, stk. 3, ændres således, at beregningsperioden vil blive forlænget, hvis der forekommer perioder, hvor medlemmet modtager dagpenge udbetalt under den midlertidige arbejdsfordelingsordning, jf. lov om adgang til at iværksættelse af midlertidig arbejdsfordeling

Det skønnes med betydelig usikkerhed, at ændringsforslaget vil medføre offentlige merudgifter før skat og tilbageløb (inkl. adfærd) på i alt 410,9 mio. kr. i perioden 2020-2023, jf. tabel 1. Det svarer til 359,9 mio. kr. efter skat og tilbageløb (inkl. adfærd) i samme periode.

Tabel 1

Økonomiske konsekvenser ved ændringsforslag om udvidelse af adgang til nedsættelse af arbejdstid med op til 80 pct.

som led i håndteringen af covid-19, frem til og med den 31. december 2021.

Forslaget betyder, at beregningsperioden vil blive forlænget bagud i tid med en periode svarende til perioden med dagpenge under deltagelse i en midlertidig arbejdsfordelingsordning. Forslaget betyder videre, at beskæftigelse, der ligger i perioden med dagpenge under deltagelse i en midlertidig arbejdsfordelingsordning, fortsat vil kunne indgå i en beregningsperiode.

Det vil betyde, at medlemmet mindst vil have de samme rettigheder i forhold til satsberegning før som efter perioden med dagpenge og midlertidig arbejdsfordeling.

Der foreslås desuden gennemført nødvendige konsekvensændringer af bestemmelsen.

Til nr. 3

Efter gældende § 53, stk. 17, i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. kan perioden for optjening af indkomst- eller beskæftigelseskravet (optjeningsperioden) på 3 år eller for selvstændig erhvervsdrivende 5 år, forlænges på grundlag af perioder, hvor medlemmet modtager

- 1) sygedagpenge efter lov om sygedagpenge,
- 2) dagpenge efter lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel,
- 3) støtte efter lov om social service til pasning af handicappet eller alvorligt sygt barn eller af nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem, eller
- 4) perioder, hvor medlemmet har modtaget dagpenge i den forlængede dagpengeperiode efter udløbet af perioden i § 55, stk. 1, jf. § 56.

Optjeningsperioden kan dog kun forlænges med op til 2 år. Denne periode kan dog forlænges på grundlag af perioder med støtte efter lov om social service til pasning af handicappet eller alvorligt sygt barn eller af nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem, der overstiger perioden på 2 år.

Eventuel beskæftigelse i perioden vil kunne indgå i opgørelsen af dagpengeretten.

De gældende regler betyder, at hvis et medlem ikke har arbejde eller har nedsat arbejde i et vist omfang, så kan det få betydning for optjening af retten til dagpenge.

Når beskæftigelsen som følge af den midlertidige arbejdsfordelingsordning er nedsat i længere tid (op til 16 måneder), jf. lovforslagets § 1, nr. 1, eventuelt i kombination med en lavere indkomst, kan konsekvensen af de gældende regler være, at det blive vanskeligt for nogle medlemmer overhovedet at blive indplaceret eller genindplaceret i en dagpengeperiode, hvis de bliver ledige efter afsluttet arbejdsfordeling.

Jo længere tid med arbejdsfordeling, jo større betydning for optjening og genoptjening af dagpengereetten.

Det foreslås derfor, at § 53, stk. 17, ændres således, at optjeningsperioden for ret til dagpenge vil blive forlænget, hvis der forekommer perioder, hvor medlemmet modtager dagpenge udbetalt under den midlertidige arbejdsfordelingsordning, jf. lov om adgang til at iværksættelse af midlertidig arbejdsfordeling som led i håndteringen af covid-19, frem til og med den 31. december 2021.

Forslaget betyder, at optjeningsperioden vil blive forlænget bagud i tid med en periode svarende til perioden med dagpenge under deltagelse i en midlertidig arbejdsfordelingsordning.

Forslaget betyder videre, at beskæftigelse, der ligger i perioden med dagpenge under deltagelse i en midlertidig arbejdsfordelingsordning, fortsat vil kunne indgå i optjeningsperioden.

Det vil betyde, at medlemmet mindst vil have de samme rettigheder i forhold til dagpengeret før som efter perioden med dagpenge og midlertidig arbejdsfordeling.

Der foreslås desuden gennemført nødvendige konsekvensændringer af bestemmelsen.

Ændringsforslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser for det offentlige. Det skyldes, at der ved vurderingen af de økonomiske konsekvenser ved arbejdsfordelingen ikke er medregnet en offentlige besparelse ved, at nogle personer efter endt arbejdsfordeling enten ikke vil være berettigede til dagpenge eller vil modtage en lavere dagpengesats.

Bjørn Brandenborg (S) Bjarne Laustsen (S) fmd. Jan Johansen (S) Jens Joel (S) Jeppe Bruus (S) Kasper Sand Kjær (S)

Leif Lahn Jensen (S) Lennart Damsbo-Andersen (S) Samira Nawa (RV) Kathrine Olldag (RV) Karsten Hønge (SF)

Halime Oguz (SF) Jette Gottlieb (EL) Victoria Velasquez (EL) Christian Juhl (EL) Torsten Gejl (ALT) Hans Andersen (V)

Anne Honoré Østergaard (V) Carsten Kissmeyer (V) Morten Dahlin (V) nfmd. Anni Matthiesen (V) Ulla Tørnæs (V)

Bent Bøgsted (DF) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Dennis Flydtkjær (DF) Naser Khader (KF) Birgitte Bergman (KF)

Lars Boje Mathiesen (NB) Alex Vanopslagh (LA)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Til nr. 4

Ved en korrekturmæssig fejl er der ikke blevet henvist til det styknummer i § 55 a i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., som indsættelsen skal ske i.

Med ændringsforslaget rettes der op på dette, således at det sikres, at indsætningen sker i § 55 a, stk. 1.

6. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 12. december 2020 og var til 1. behandling den 12. december 2020. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Beskæftigelsesudvalgetudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møde.

Høring

Et udkast til lovforslaget er ikke forinden fremsættelsen sendt i høring. Under hensyn til at lovforslaget hastebehandles, er lovforslaget heller ikke sendt i høring samtidig med fremsættelsen.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 3 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 6 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Socialdemokratiet (S)	48	Liberal Alliance (LA)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	42	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	16	Siumut (SIU)	1

Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	12	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	5
Nye Borgerlige (NB)	4		